

STARTNOTITIE LOKAAL POSITIEF GEZONDHEIDSBELEID GEMEENTE HET HOGELAND 2020-2023

Kaders van de Raad voor het nieuwe positieve gezondheidsbeleid

Inhoud

1	Voorstel	2
2	Samenvatting	2
3	Startbijeenkomst Gezondheidsbeleid het Hogeland	2
4	Kaders	3
5	Beoogd resultaat en werkwijze	5
6	Maatschappelijke impact	6
7	Gevolgen	6
8	Financiën	6
9	Besluitvorming	7
10	Planning Lokaal Positief Gezondheidsbeleid Het Hogeland	7

1 Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld:

- de “Startnotitie lokaal positief gezondheidsbeleid gemeente Het Hogeland 2020-2023” vast te stellen;
- de Adviesraad Het Hogeland, inwoners, maatschappelijke organisaties en een begeleidingscommissie actief te betrekken bij de ontwikkeling van het beleid

2 Samenvatting

Het opstellen van gezondheidsbeleid is onderdeel van het collegeprogramma. De Startnotitie vormt het kader voor een nieuw gezondheidsbeleid voor de gemeente Het Hogeland. Dat beleid gaat het beleid van de vier voormalige gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsum vervangen. In deze notitie worden de kaders voor het nieuwe positieve gezondheidsbeleid voorgelegd aan de raad. De kaders betreffen niet alleen de Wet Publieke gezondheid, maar ook wetgeving op het gebied van Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, Veiligheidswet en Omgevingswet en raakvlakken op het gebied van enkele andere wetten. Het lokaal gezondheidsbeleid hangt samen met het regionale en landelijke gezondheidsbeleid.

We zetten in op:

- Gezonde inwoners in een gezonde leefomgeving
- Gezond opgroeien in de gemeente Het Hogeland
- Gezond meedoen in de gemeente het Hogeland

Inhoudelijk gaan we uit van positief gezondheidsbeleid. Dit is integraal en domein overstijgend beleid.

De raad wordt in het begin van het proces actief betrokken om input te geven voor het nieuwe beleid. Het streven is om de nieuwe nota Lokaal Positief Gezondheidsbeleid gemeente Het Hogeland 2020-2023 begin 2020 vast te stellen in de gemeenteraad.

Bij het nieuwe beleid wordt ingegaan op ontwikkelingen op het sociaal domein (waaronder preventie en transformatieagenda en beleidsplan) en fysiek domein (waaronder Omgevingswet en omgevingsvisie). Afstemming vindt plaats met het nieuw te ontwikkelen beleidsplan Sociaal Domein en de nieuwe lokale inclusieagenda en het traject Omgevingswet.

In het positief gezondheidsbeleid 2020-2023 wordt ingegaan op demografische ontwikkelingen, gezondheidsonderzoek, leefstijl (wo. verslavingen), gevolgen van aardbevingsproblematiek voor de gezondheid, e-health (=elektronische gezondheid of wel zorg via internet) en aansluiting bij lokale thema's en activiteiten. Voor de totstandkoming van het beleid worden workshops, een Gezondheidsfestival en bijeenkomsten met Adviesraad Het Hogeland en begeleidingscommissie georganiseerd. Bij het Gezondheidsfestival zullen ook de organisaties die betrokken zijn geweest bij eerdere “Samen Doen” markten in Eemsum worden uitgenodigd en zullen ook maatschappelijke organisaties uit de voormalig BMW-gemeenten worden benaderd.

3 Startbijeenkomst Gezondheidsbeleid Het Hogeland

Op 25 april 2019 heeft het team Samenleving en Sociaal op 25 april 2019 een startbijeenkomst lokaal gezondheidsbeleid georganiseerd. Hier is het gezondheidsbeleid en gemeentelijk beleid uiteengezet. Op deze interactieve bijeenkomst zijn beleidsmedewerkers, vertegenwoordigers van de Adviesraad Het Hogeland, sociale teams, dorpencoördinatoren, managers en medewerkers van maatschappelijke organisaties, ouderenbonden, OGGZ-medewerker in gesprek is gegaan om informatie te geven en input op te halen voor het nieuwe gezondheidsbeleid. Een van de kernbegrippen is hierbij positieve gezondheid.

4 Kaders

Tot nu toe bestond het lokale gezondheidsbeleid vooral uit afspraken met de GGD Groningen en samenwerking van alle Groninger gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheid & Zorg (PG&Z). Daarnaast hadden de voormalige gemeenten De Marne en Eemshaven GIDS-middelen (Gezond in de Stad) van de Rijksoverheid die worden ingezet voor gezondheidsbeleid en het verkleinen van de gevolgen van sociaaleconomische achterstanden.

Vanaf 2019 is de Dienstverleningsovereenkomst gemeente Het Hogeland-GGD Groningen 2019 van kracht. Het is de bedoeling dat ook in de toekomst jaarlijks de dienstverlening van de GGD aan de gemeente wordt vastgelegd in nieuwe Dienstverleningsovereenkomsten.

Tot nu toe ligt de focus vooral op verplichtingen die voortvloeien uit de Wet Publieke gezondheid. In het nieuwe lokale gezondheidsbeleid willen we meer verbindingen leggen tussen het sociaal en fysiek domein en andere wetgeving ook meer betrekken.

De kaders voor het nieuwe Lokaal Gezondheidsbeleid gemeente Het Hogeland 2020-2023 zijn:

- Wet publieke gezondheid
  - Bestaande nota's lokaal gezondheidsbeleid BMW en Eemshaven
  - Wmo-beleid
  - Jeugdwet
  - Participatiewet
  - Wet Veiligheidsregio's
  - Omgevingswet
-
- Tevens willen we rekening houden met raakvlakken op het gebied van de Zorgverzekeringswet, de Wet Langdurige Zorg en de Wet Passend Onderwijs
  - Afstemming vindt plaats met het nieuw te ontwikkelen beleidsplan Sociaal Domein en de nieuwe lokale inclusieagenda en het traject Omgevingswet.

Samenhang lokaal, regionaal en landelijk beleid

Het lokaal gezondheidsbeleid staat niet op zichzelf, maar hangt samen met zowel het regionale als landelijk beleid. De gemeente is een van de spelers die verantwoordelijk zijn voor het gezondheidsbeleid. Het rijk en de regionale overheid hebben ook verantwoordelijkheden, evenals zorgverzekeraars, onderwijs-, zorg- en welzijnsinstellingen, medische sector, werkgevers en kennisinstellingen. Zie onderstaand schema, waarbij gebruik is gemaakt van GGD bronnen.

Landelijk beleid	<p>Nationaal preventieakkoord</p> <p>Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018 (4-jaarlijkse rapportage van Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu met inzicht in belangrijkste maatschappelijke opgaven op het gebied van ziekte en gezondheid, gezondheidsdeterminanten, preventie en gezondheidszorg in Nederland)</p> <p>Landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019</p> <p>Landelijke notagezondheidsbeleid 2020-2023</p>
Regionaal gezondheidsbeleid	<p>Regionaal gezondheidsakkoord 2020-2030</p> <p>Preventiecoalities</p>
Lokaal gezondheidsbeleid Het Hogeland	<p>Lokale gezondheidsopgaven vertalen naar beleid.</p> <p>Inzetten op gezondheidsbevordering.</p> <p>Rekening houden met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preventie - Leefstijl (wo. verslavingen) - Armoede(beleid)/participatie - Beroep op jeugdzorg - Vergrijzing - Aansluiting preventie en zorg - Zorgvisie Het Hogeland (preventie, Gezond ouder worden, betaalbare zorg) - E-health ontwikkelingen - Gezondheidsgevolgen van aardbevingsproblematiek <p>Integraal lokaal beleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking op het gebied van sport, jeugd, welzijn (incl. ouderen), werk en inkomen, schuldhulpverlening, economische zaken, ruimtelijke ordening <p>Publieke - private samenwerking: zorgverzekeraars, medische sector, zorg- en welzijn, sport, onderwijs, kennisinstellingen en ondernemers</p> <p>Aansluiten bij nationale en regionale akkoorden, programma's en samenwerkingsverbanden:</p>

5 Beoogd resultaat en werkwijze

Doelstellingen/ beoogd resultaat

Het opstellen van lokaal gezondheidsbeleid 2020-2023 in samenspraak met inwoners, maatschappelijke organisaties, beroepskrachten en Adviesraad Het Hogeland om de gezondheid van inwoners te beschermen en te bevorderen én achterliggende determinanten hierbij te betrekken. Gezondheid heeft zowel in het sociaal als fysiek domein een prominente plek.

We zetten in op:

- Gezonde inwoners in een gezonde leefomgeving
- Gezond opgroeien in de gemeente Het Hogeland
- Gezond meedoen in de gemeente het Hogeland

Inhoudelijk gaan we uit van positief gezondheidsbeleid. Dit is integraal en domeinoverstijgend beleid. Hierbij willen we door preventie en samenwerking gezondheidswinst boeken en waar mogelijk ook bijdragen aan het beheersbaar houden van de kosten van de zorg. Afstemming vindt plaats met beleid op sociaal domein, ontwikkelingen omgevingsvisie en omgevingstraject en lokale inclusieagenda (iedereen doet mee).

Werkwijze: input Raad, Kerngroep Gezondheidsbeleid Adviesraad het Hogeland en Begeleidingscommissie, workshops, gezondheidsfestival

- Input van de raad en vaststellen Kaders Lokaal Gezondheidsbeleid

De raad wordt aan het begin van het proces betrokken om input te geven en de kaders voor het nieuwe lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen. Hiermee willen we duidelijk maken waaraan wordt gewerkt (en waaraan ook niet) en welk proces wordt gevolgd.

- Coalitieakkoord en collegeprogramma's

Aansluiting wordt gezocht bij de thema's positieve gezondheid, inclusieve samenleving, zorg voor kwetsbare inwoners en gebiedsgerichte aanpak en samenwerking met inwoners en Adviesraad.

- Input van inwoners via Kerngroep gezondheidsbeleid Adviesraad het Hogeland

In overleg met de Adviesraad wordt een Kerngroep Gezondheidsbeleid in het leven geroepen. Via de lokale media en sociale media en persoonlijke benaderingen worden inwoners benaderd deel uit te maken van de kerngroep en actief mee te denken.

- Input van beroepskrachten via Begeleidingscommissie

Voor de begeleidingscommissie benaderen we mensen van maatschappelijke organisaties die mee willen denken. Het gaat o.a. om een vertegenwoordiging van GGD, Mensenwerk Het Hogeland, de MJD, Huis van de Sport, sociale teams, dorpencoördinatoren en beleidsmedewerkers sociaal domein en fysiek domein en Verslavingszorg Noord Nederland.

- Workshops Gezondheidsbeleid

In afstemming met de Kerngroep Gezondheidsbeleid van de Adviesraad Het Hogeland en de Begeleidingscommissie organiseren wij workshops voor inwoners in De Blauwe Schuit in Winsum. De thema's worden in overleg bepaald.

- Gezondheidsfestival Het Hogeland op 26 september 2019

Op 26 september 2019 organiseren wij een levendig gezondheidsfestival in De Blauwe Schuit in Winsum in afstemming met Adviesraad Het Hogeland, Kerngroep gezondheidsbeleid, inwoners en

maatschappelijke organisaties, begeleidingscommissie, (beleids-)medewerkers sociaal en fysiek domein en dorpencoördinatoren. Op dit festival staan kennisuitwisseling, ontmoeting en verbinding centraal en input voor het nieuwe beleid.

De bedoeling is hiermee bij te dragen aan gezondheidswinst voor onze inwoners. Tevens willen we in overleg met betrokkenen nagaan hoe een gebiedsgerichte aanpak concreet ingevuld kan worden om bij te dragen aan het verminderen van gezondheidsgevolgen van sociaal economische achterstanden.

6 Maatschappelijke Impact

Het ontwikkelen van Lokaal gezondheidsbeleid 2020-2023 gebeurt in samenwerking met de Kerngroep Gezondheidsbeleid (met inwoners en maatschappelijke organisaties) van de Adviesraad Het Hogeland, de GGD-Groningen, bestuurders, beleidsambtenaren, de sociale teams en dorpencoördinatoren en begeleidingscommissie. Door deze brede aanpak ontmoeten mensen en organisaties elkaar en worden verbindingen gelegd die van belang zijn om gezondheidswinst te boeken. Ook is het streven door afstemming afspraken te kunnen maken die op termijn ook kunnen leiden tot besparing op bepaalde zorgkosten.

We willen horen wat er leeft, welke ideeën er zijn, welke verbindingen kunnen worden gelegd en hoe er een groot draagvlak kan worden gecreëerd voor gezondheidswinst en nieuwe lokaal gezondheidsbeleid. Met dit proces streven we ernaar dat het thema positieve gezondheid echt gaat leven en geen “papieren nota” wordt.

7 Gevolgen

De ontwikkeling van nieuw lokaal gezondheidsbeleid kan gevolgen hebben voor de gemeentelijke begroting.

Op dit moment wordt voor het gezondheidsbeleid uitgegaan van het budget voor de GGD, vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst 2019 en van de GIDS-gelden (Gezond in De Stad).

Daarnaast worden subsidies verstrekt aan maatschappelijke organisaties, waarbij onderdelen van de subsidies gerelateerd zijn aan het bevorderen van gezondheid. Bijvoorbeeld subsidies aan projecten voor het Huis van Sport of subsidies aan ouderenorganisaties om sport en bewegen of een gezonde leefstijl te stimuleren of een subsidie aan organisatie op het gebied van collectieve preventie. Het subsidiebeleid van de gemeente Het Hogeland is in ontwikkeling en er worden nieuwe afspraken gemaakt in afstemming en overleg met betrokken partijen.

Ook komen er bij de gemeente Het Hogeland nieuwe subsidieaanvragen binnen die betrekking hebben op gezondheid. Een voorbeeld hiervan betreft een aanvraag van de hartstichting voor een landelijk dekkend oproepsysteem voor de AED burgerhulpverlening. Besluitvorming over deze en andere subsidieaanvragen met betrekking tot gezondheid willen we betrekken bij het nieuwe gezondheidsbeleid. Te verwachten is dat er enerzijds nieuwe activiteiten en acties zullen volgen uit het nieuwe positieve gezondheidsbeleid, anderzijds kunnen mogelijke besparingen plaatsvinden door meer preventie, meer verbindingen te leggen en overlap uit het aanbod te verminderen. Door preventie en samenwerking streven we er naar om toekomstige zorgkosten waar mogelijk te verminderen.

8 Financiële zaken

De kosten voor de organisatie van de workshops, het gezondheidsfestival en bijeenkomsten met Kerngroep Gezondheidsbeleid en begeleidingscommissie worden gedekt uit de GIDS-gelden. (Gezond In is een landelijk stimuleringsprogramma om gezondheid van mensen in een laag sociaal - economische positie structureel en duurzaam te verbeteren). Hiermee zijn de organisatiekosten voor de beleidsontwikkeling gedekt.

Mogelijk worden naar aanleiding van het nieuwe beleid subsidieaanvragen gedaan bij externe fondsen. Te denken is aan subsidieaanvragen in het kader van compensatie aardbevingsproblematiek. Voorstellen voor het nieuwe beleid worden betrokken bij de reguliere begroting van de gemeente.

9 Besluitvorming

Het beleidsplan wordt aangeboden aan burgemeester en wethouders en aan de gemeenteraad. Het streven is het nieuwe beleidsplan begin 2020 vast te stellen.

10 Planning Lokaal Positief Gezondheidsbeleid Het Hogeland

Fase	Wat	Wanneer
fase 1	Inventarisatie lopend volksgezondheidsbeleid en bestuursopdracht	Maart – april 2019
fase 2	Dataverzameling en analyse <ul style="list-style-type: none"> - Inventarisatie gezondheidsbeleid BMW E - Hoofdlijnen landelijk, regionaal, lokaal beleid - Kaders Coalitieakkoord, collegeprogramma, - Startbijeenkomst Lokaal gezondheidsbeleid op 25 april 2019 in Leens 	April - mei 2019
fase 3	Aanpak <ul style="list-style-type: none"> - bestuursopdracht via directie en portefeuillehouder - Startnotitie Lokaal Gezondheidsbeleid Het Hogeland (kaders van de raad) - Overleg met Adviesraad Het Hogeland - Instellen Kerngroep Gezondheidsbeleid inwoners, werving inwoners voor de Kerngroep - Instellen begeleidingscommissie - Workshops gezondheidsbeleid 4 juli 2019 - Contact met organisaties die meededen aan Samen Doen en andere maatsch. organisaties 	Mei - juli 2019
fase 4	Uitwerking concept Lokaal Gezondheidsbeleid Het Hogeland 2020-2023 <ul style="list-style-type: none"> - Input van Kerngroep Gezondheidsbeleid Adviesraad - Input van regiomanager en adviseurs/onderzoekers GGD - Input van begeleidingscommissie - Input uit workshops 4 juli 2019 - Input n.a.v. Gezondheidsfestival 26 sept.2019 	Juni – okt. 2019
fase 5	Vorbereiding en organisatie Gezondheidsfestival <ul style="list-style-type: none"> - Programma afstemmen, initiatieven en organisaties verbinden - Gezondheidsfestival met inwoners en maatschappelijke organisaties positief gezondheidsbeleid in De Blauwe Schuit (in afstemming met Kerngroep Adviesraad en begeleidingscommissie en afd. Communicatie) - Betrekken portefeuillehouders, raadsleden, directie, teamcoaches, medewerkers, inwoners en maatschappelijke organisaties 	Juni - 26 september 2019
fase 6	Verwerken bevindingen Gezondheidsfestival en workshops in gezondheidsbeleid	Okt.- dec. 2019
fase 7	Besluitvorming Lokaal positief gezondheidsbeleid 2020-2023 het Hogeland <ul style="list-style-type: none"> - Notitie in PO, college en raad 	Jan – feb. 2020
fase 8	Implementatie na besluitvorming <ul style="list-style-type: none"> - Bekendmaking - Communicatie naar betrokkenen 	Febr.2020